

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban évenként
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét fő ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 240. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1913. október 18.

Tempora motantur...

A nagyvárad kir. törvényszék a napokban hozott ítéletet Kondor Bernát és társai ellen, melyben tudvalevőleg Kondort, izgatás vétségében bűnösnek találván, három hónapi fogházzal büntették.

A tárgyalás folyamán oly jelenségek nyertek megerősítést, amelyek amilyen szomorú fényt vetnek a szociáldemokrata pártra, ép oly örövendetesek is abban a tekintetben, hogy a munkás nép mintha kezdene feleszmélni, mintha látná, hogy nem mind arany, ami fénylik, nem mind színigazság, amit a pesti urak, a központi szónokok ígéreték, esabítások alakjában maszlagként hintenek a testvérek, az elvtársak szeme közé.

Nagyvárad mindig egyik legerősebb szociáldemokrata fészek volt, melyen a keresztény szocializmus a legalkalmasabb időben vágott most, amannak megtántorodásakor eret.

Hogyan, hát a demokraták nem korlátlan urai a népnek? Hatalmuk, befolyásuk megingott? Én úgy vélem, nagyon is meg.

Vagy nem gyászos jelenség-e az, ami Máthé György napszámossal esett meg, ki a tárgyalás keretében tett vallomása szerint csupán azért jelent meg a népgyűlésen, mert avval fenyegették, hogy ha nem megy el, nem kap munkát! És én nem mernék hitet tenni rá, hogy Máthé György egyedüli állt ily kényszerhelyzetben. A nyomortól, éhségtől, a tél hidegétől való rettegés nem birt-e vajjon rá többeket is arra, hogy a népgyűlésen, tüntetésen a nép, az utca „hangulatát”

ők is erősítsék, bár akaratukon kívül, sőt annak ellenére?

Lehet-e így, erőszakkal, kényszereszközök igénybe vételével lelkes táborot szerezni, mely vakmerően, odaadással kövesse a vörös zászlót? Lehet-e így népakaratról, a népakarat megnyilvánulásáról, meggyőződéséről beszélni?

Lehet-e pezsgő, egészséges életet emlegetni s jövőt remélni oly állapotok mellett, melyeket dr. Katz Lipótnak, a Népszava akkori tudósítójának tanuskodása ecsetel. Pedig Katz ur nem volt elfogult, mert ő is szocialista, (de nem keresztény —) amint büszkén vallotta a bíróság előtt. Mégis a keserűség hangján — mondhatni — panaszkodott arról, hogy mily fegyelmetlenség uralkodott a népgyűlésen, mily kevésbé tudta lekötöni a szónokok nagyhangú, de üres, semmitmondó beszéde a testvérek figyelmét. Mert bizony az elvtársak beszélgettek, lármáztak, zajongtak, ujságot olvastak, úgy hogy — most ismét Katz dr. szavait használom — az emelvényről is többször kellett figyelmeztetni a népet a csendesebb viselkedésre, a figyelésre.

Hol keressük itt ismét a meggyőződés, odaadás, lelkesedés oly sokat emlegetett, oly nagyra tartott, de immár kialvó lángját?! Keressük a tömegben? Hisz azt nem minden erőszak nélkül hozták s tartották egybe. Keressük a hangulatban? Hangulatot nem láttunk; ehelyett a fegyelmetlenség uralkodott. Keressük végre a rombolásban, mit az elvakultak a kirakatokban, az ablakokban tettek? No már kérem ily módon a haza ügyét előrevinni nem

lehet. Ha egy tömeget, illetőleg annak egyes csoportjait, foszlányait az akkor tudvalevőleg amugy is izzó hangulatban egy szónok a pesti munkásság, a Kovács Gyulák hőstetteinek emlegetésével annyira felűteli, hogy for-zuz, evvel olyan dolgot művelt, mit a törvényszék három hónapi fogházzal büntet, de pártjának felfogását, nemzetboldogító álmait terjeszteni, igazán népszerűekké tenni épen nem tudja.

Pillanatnyi forrongást idézhet elő, de utána annál mélyebb, semmittevébb szunnyadás következik.

A szociáldemokraták erőszakos munkálkodásával szemben annál jólesőbb a keresztény szocializmus működése, mely az emberi jogok érvényesítése, a krisztusi szeretet jegyében nemrég bontott szárnyat nálunk is, mely nemcsak jogot követel, hanem a kötelesség teljesítését is hangoztatja s melynek munkálkodása elé a legnagyobb figyelemmel s örömmel minden szép reménykedéssel nézünk.

M. B.

Az ellenzék bemegy a parlamentbe.

Budapest, okt. 17.

A függetlenségi párt elnöki tanácsa értekezletet tartott, utána pedig pártgyűlés volt, amelyen elhatározták, hogy a kormány összes panamáit a képviselőház elé viszik. Az ellenzék bemegy a Házba és valamilyen módon szóvá teszik a panamákat, hogy mindezek a dolgok meg legyenek örökítve a Naplóban. E határozathoz csatlakozik a néppárt és az alkotmánypárt is.

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző női fél cipőt csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel azaz páronként 8 K egységárban adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

Szerbia és monarchiánk.

A Fremdenblatt, a külügyminisztérium szócsöve, írja a következőket: Az osztrák és magyar külső politika vezetősége abba a kényszerhelyzetbe került, hogy Belgrádban diplomáciai lépést tegyen, miután azokat a belgrádi jelentéseket, a melyek Pasics miniszterelnöknek az ó-radikális klubban az albán határok módosításáról szóló nyilatkozatait tartalmazták és Pasics korábbi nyilatkozataival teljes ellentétben állottak, nem cáfolták meg, sőt bekerültek a szerb kormány lapjába is. Miután a szerbek valóban albán területet okkupáltak, ugyanilyen lépést tettek Olaszország és Németország képviselői is.

Habár eddig a többi nagyhatalom nem tett ilyen lépést, még sem jogosít föl semmi arra a föltevésre, hogy Pétervárott, Londonban és Párisban a londoni nagyköveti reüniónak egyhanguan hozott határozataitól eltérni szándékoznának. Erre való tekintettel kifejezést kell adnunk ama várakozásunknak, hogy Szerbia, a mely annak idején ismételtelen kijelentette, hogy tiszteletben tartja a londoni határozatokat, ezt a kijelentését sok halogatás nélkül valóra fogja váltani.

A valóságban nincs ok, amely a szerb csapatoknak Albániában való további maradását szükségessé tenné, mert hivatalos szerb kommunikék szerint az albán fölkelést teljesen leverték és Szerbiát az autonóm Albánia részéről veszedelem nem fenyegeti és mert továbbá a nemzetközi ellenőrző-bizottság, amelynek az a feladata, hogy a jegyzőkönyv térképein megállapított határokat magán a térképen megvonja, már jelen van és jelenléte elég garanciául szolgál.

A szerbek válasza.

Belgrád, okt. 17.

Mint a belgrádi külügyminisztériumban hire jár, a kormány a hármasszövetség hatalmainak lépésére ma fogja megadni a választ. A belgrádi kormány válasza lényegében megegyezik ama körjegyzék tartalmával, amelyet szerdán este juttattak a szerdai miniszteri tanácskozás határozata alapján a külföldi szerb követekhez.

A kormány e válaszban ismét kijelenti, hogy Szerbiai mindaddig megszállva fog tartani bizonyos sztratégiai hadállásokat, a mig biztosítékot nem kap Albániában a nyugalom és a rend főtartására és a mig a határ kérdését végkép el nem intézik.

Ez elhatározást azzal okolják meg, hogy Albániában tartós az anarkia és nincs kormány, amely, tekintéllyel tudna fellépni. A kormány egyben kifejezi azt a reményét, hogy a hatalmak el fogják ismerni azt az álláspontot és közli, hogy a szerb csapatok nem fognak Albániában tovább előrenyomulni, hanem csupán a védekezésre fognak szorítkozni.

Bécs, okt. 17.

Ha Szerbia megmarad eddigi álláspontja mellett az albán kérdést illetőleg, a monarchia újabb, erélyes lépéshez fog folyamodni.

Hogyan nevelnek magyar hazafiakat

a gör. kath. szemináriumban.

Háttérbe szorítják a magyar nyelvet. — Mennyi a prefektus kára? — Nyilatkozik a szeminárium rektora.

Tegnapi számunkban kellő óvatossággal és igen mérsékelt hagon szóvá tettük a gör. kath. szeminárium növendékeinek a magyar nyelv ellen való tüntetését. Azt is megirtuk, mint értesülésünk szolt, hogy ezt valószínűleg nem maguktól teszik, hanem felsőbb utasításra.

A Tiszántul közleménye méltán keltett feltűnést városszerte s az igazság őszinte feltárása mindenütt meglepedést keltett. Egyedül a megvádolt intézetben nem fogadták eikkünket szívesen, de hát ez természetes is. Mivel azonban nekünk nem célunk polémiába bocsátkozni s akik a Tiszántult ismerik, azok tudják, hogy alapos információ nélkül nem szoktunk irni semmiről sem, — ennél fogva nem foglalkozunk sokat a cáfolatokkal.

Mert sokkal égetőbb kérdések és súlyosabb sérelmek vannak még a feldobott probléma mögött.

Egy következetes, talán évtizedekre visszamenő politika hibáit kell most jótánni, nyilatkozatokkal ezt nem lehet elintézni. Meggyőződöttünk, hogy erélyes ember vette kezébe az ügyet s reméljük, hogy lesz kitarása keresztül is vinni tervét.

Nem az első eset.

Még élénken emlékeztet az a tüntető viselkedés, amelyet a román kispapok tanusítottak a nagyváradi l. szert. papnevelő intézetben. A kínos ügy országos felháborodást keltett s a renitens román kispapok eltávolításával végződött.

Ott is az oláh nyelv tüntető, sőt egyenesen a tilalommal szemben való használata miatt kellett erélyes intézkedéshez nyulni.

A jelen eset talán enyhébb, de éppen olyan veszedelmes. A g. kath. szemináriumnak 104 növendéke jár a főgimnáziumba. Ezek a román tanulók kötelesek a főgimnázium falain belül a magyar nyelvet használni. Erre nemesak miniszteri rendelet van, de ez az illető növendékeknek saját jól felfogott érdeke. Jól kell tudniok magyarul, ez elsősorban reájuk nézve pedagógiai szempontból rendkívül fontos. A főgimnázium magyar tanintézet s a tanár csak így tudja megértetni magát a növendékeivel és azok is csak úgy tudnak kellő előmenetelt tanusítani, ha tökéletesen beszélnek magyarul. Ehhez pedig a magyar nyelvnek minél gyakoribb használata szükséges.

Mi történik

a főgimnáziumban?

Ezzel szemben a legfurcsább állapotok uralkodnak a főgimnáziumban. Hiteles és feltétlenül megbízható adatokért magához az igazgató urhoz, Szmekta L. Ödönhöz fordultunk.

Az igazgató ur volt szíves a következőket elmondani:

— A román tanulókat már többször figyelmeztettük, hogy gyakorolják a magyar nyelv-

vet, mert nem lehet másképpen előre haladni a tanítással.

A figyelmeztetés nem használt. Otthon a szemináriumban állandóan oláhlul beszéltek, itt a főgimnáziumban összeálltak 8-10-en és oláh nyelven társalogtak.

— Nekem, mint a gimnázium igazgatójának egyenesen utasításom van arra, hogy ellenőrizsem a nemzetiségi tanulókat a magyar nyelv elsajátításában és pedig nem pusztán az iskolában. Ez az illető növendékek jól felfogott érdeke is, mert minél jobban tudnak magyarul, annál könnyebben végzik tanulmányaikat.

— Eleinte is, de még most is jókarakterű magyaráztam a diákoknak, hogy nekik kötelességük magyarul megtanulni. A Tenerimei Romane felírás jelzi, hogy Lipót király a zsenge román ifjuság számára alapította intézetüket, hogy magyarosodjanak.

— Ekkor történt aztán, hogy kikottyantották, hogy nekik otthon és játék közben is csak oláhlul szabad beszélni. Evidens dolog, hogy ilyen rendeletet nem írásban fognak kiadni, Sztán Flórián ur tehát hiába kínálhatja az ezer koronáját.

— Az én felügyeleti jogom kiterjed a növendékek otthonára is és teljes joggal kifogásolhatom a szeminárium helytelen nevelését. Tavaly látogatást tettünk a főigazgató urral a szemináriumban és bizony kellemetlen tapasztalatokkal távoztunk. A szemináriumban vannak magyar fiúk is, akikre feltétlen rossz hatással van, hogy mindenütt és mindig oláhlul hallanak mindent. A környezet a legrosszabb nevelő lehet.

— Mit szándékszik igazgató ur tenni a visszas állapot megszüntetésére?

— Vasárnap a püspök ur öméltósága előtt okvetlen felhozom a dolgot és kérni fogom, hogy hasson oda, miszerint ez a tulzó és régen folytatott irányzat szünjék meg. Ezt kívánja az intézet és a magyarság célja.

A száműzött magyar nyelv.

Roppant érdekes adatot nyertünk még arra vonatkozólag, hogy hogyan szeretik a magyar nyelvet egyesek. Egy kis részt nyernek a románok a főgimnázium falain belül is nyelvük számára a hittanórákkal. Papjuk oláh nyelven taníthatja a gör. kath. hittant.

De van egy miniszteri rendelet, amely szerint ha 20-40-60 idegen ajku tanulónak a hitoktatója magyar nyelven is kikérdi tőlük a hittant, a miniszter 100 koronát ad a hittanárnak egy óráért évente. Ezzel az is elérhető lenne, hogy a magyar g. katolikusok magyarul tanulhassák a hittant. A nagyváradi

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol orvosi választékban kapnak: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, milderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

főgimnáziumban Magyar Ágoston a g. kath. hittanár, aki a g. kath. szemináriumban prefektus is. Neki egy nyilatkozatot kellett volna kiállitania, amelyben igazolja, hogy a hittant magyarul is kérdezi.

Többször fordult kérésével a gör. kath. püspökhöz, de mindannyiszor hidegen elutasították, sőt megtiltották, hogy ezt a nyilatkozatot kiállítsa.

Ezzel természetesen megakadályozták a magyar nyelv bevonulását a hittanórákra is. Pedig ez 600—800 korona kárt jelent a tanárnak évente. De ez nem baj, csak a magyar nyelv ne rontsa a diákok fülét.

A rektor „tiltakozik“.

Lentebb közöljük a rektor nyilatkozatát szóról szóra.

Tisztelt Szerkesztőség!

Annak, aki olvasta, látta vagy csak hallotta is azt a „titkos rendeletet“, mellyel a helybeli gör. kath. szeminárium igazgatósága megtiltotta a diákoknak, hogy magyarul merjenek beszélni, — minden szegénységem mellett — 1000 korona jatalmat adok.

Mindössze annyi történt már évekket ezelőtt, a miről különben Novotny S. Alfonz akkori igazgató is tudott s jogosnak talált s amely intézkedés ma is fennáll, hogy a diákok a szeminárium falain belül legalább szabad idejükben, ami vajmi kevés, gyakorolják magukat a román nyelvben is, mert hiszen az ő soraikból ujonczozuk a pap- és tanítójelölteket és ez a szeminárium királyi alapítólevéllel erre a célra lett felállitva.

Egyébiránt a gör. kath. szeminárium házirendjébe való mindennemű illetéktelen beavatkozás és annak ilyenén kipellengéretetése ellen a leghatározottabban tiltakozom.

Megjegyezni kívánom még, hogy a szemináriumban Papp Demeter vagy Popa Mitru nevű ifju jelenleg nincs is, a diákoknak a szeminárium falain kívül való viselkedése pedig az illető tanintézetek rendelkezése alatt állván, hatáskörömön kívül esik.

Minden egyéb következtetés — gratifikált rémlátás vagy jóindulat hiányában szükködő ráfogás.

Nagyvárad, 1913. október hó 17-én.

Tisztelettel:

Dr. Stan Florián.

A nyilatkozatra néhány észrevételt kell tennünk.

A gör. kath. szeminárium nem magán, hanem közintézmény, annak tehát a házirendje sem egészen a rektor ur magánügye, amelynek szellőztetését pur et simle illetéktelen beavatkozásnak lehetne minősíteni. Ha az a házirend olyasmit ír elő, ami a közérdek szempontjából kifogásolható, bizony kifogást fogunk emelni ellene mindenkor. És hogy van kifogásolni való dolog odabent, azt — mint a főgimnázium igazgatójának fenti nyilatkozatából kitűnik — a tanügyi hatóságok konstatálták.

A magyar nyelv használata s a magyar nyelv hátrányára a románnak forszirozása

pedig egyáltalán nem magánügy. II. Lipót király a gör. kath. ifjuság részére alapította azt az intézményt, de nem oláhosító céllal. Már pedig lehetnek — voltak is — a gör. kath. szemináriumban magyar ifjak, azokat az oláh nyelv használatára szorítani: feltétlenül kifogásolható eljárás.

Végül pedig: az ügy nem is a szemináriumé, hanem a főgimnáziumé, melynek magyarsága, hazafiassága mindnyájunk féltett kincse és büszkesége. Nem engedhető meg, hogy egy magyar főgimnázium növendékeit a magyar nyelv használatában bármi módon korlátozzák. Már pedig hogy ilyen korlátozás fennforog, azt maga a rektor ur beismeri s mint beismerésben lévő fél, a kinált ezer koronát ez alapon nyomban lefizetheti.

Mi ráfogásokkal nem dolgozunk és rémeket nem látunk, hanem látunk kiélezett tendenciát a magyar nyelv ellen, amit elnézünk bűn volna. Ez így van, ez a tendencia tény. Ha a rektor ur változtatni fog rajta, teljes elismeréssel leszünk érte — s a növendékek érdekében kérjük, a főgimnázium érdekében pedig parancsoló szükségnek tartjuk, hogy az elismerésre méltó változtatást a rektor ur minél hamarabb keresztülvigye.

Ezt joggal elvárja tőle minden polgára ennek az országnak; ezt várjuk, tényeket és nem saját maga ellen szóló nyilatkozatokat,

A képviselőház összehívása.

A függetlenségi és 48-as párt többsége azon az állásponton van, hogy a képviselőházat össze kell hivatni, a margitszigeti panama ügyében. Az összehívást a régi házszabályok alapján fogják kérni.

Gróf Andrássy Gyula tegnap este Budapestre érkezett, az éjjel hosszasan tanácskozott gróf Károlyi Mihálylyal és az országos alkotmánypárt szintén foglalkozik ma este ezzel a kérdéssel, de csak azután, ha az egyesült függetlenségi párt meghozta határozatát.

Munkapárti körökből arról értesülünk, hogy a munkapárt, nehogy az ellenzék összehivathassa a Házat, már előbbre ülést hirdettet a képviselőház elnökénél abból az indokból, hogy a kormány törvényjavaslatot kíván előterjeszteni. Ugy látszik, ez az értesülés hiteles, mert Beöthy Pál képviselőházi elnök ma délben Budapestre érkezett és a miniszterelnököt felkereste.

FLEGMAN

női divat terme

kiváló szabásu

angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készít.

Nem lesz hatósági becslés.

A pénzügyi szakbizottság ülése

Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap délután tartott ülésében néhány városi ügyben tanácskozott.

Bordé Ferenc főjegyző elnöklete alatt dr. Adorján Ármin, Kelen Béla, Löwenstein Zsigmond, Fényes Manó, Székely Sándor, Lukács Ödön, Gábel Jakab, Szücs Géza és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelen.

Hatósági becslés.

Először a Juricsky Barna tb. tanácsnok által készített szabályrendelet-tervezet jött sorra, a hatósági becslésről. E szerint a városban levő ingatlanokat a városi mérnöki hivatal egyik közege becsülné meg s erről a polgármester hivatalos bizonyítványt állitana ki. Juricsky szerint ez évenként mintegy 30,000 koronát jövedelmezne a városnak.

A főmérnök a szabályrendelet ellen nyilatkozott, mert a mérnöki hivatal ilyen munkákkal nem terhelhető, s az személyszaporítást igényelne.

A jogügyi szakbizottság már elvileg ellenzi a szabályzatot, mert a hatósági becslést a bíróság nem respektálná s a törvényekkel is egyezik az, de pénzügyi intézetek és magánosok sem fogadnák azokat el üzleti alapul.

Lukács Ödön előadó sem pénzügyi szempontból, sem a polgárok és a közszempontjából nem tartja szükségesnek a szabályrendelet megalkotását. Az ilyen bizonyítványoknak így sem lehetne és lenne bizonyító, közhitelességü erejük. Ezért a javaslatot nem ajánlja elfogadásra.

A szakosztály a szabályrendelettervezetet elfogadásra nem véleményezi.

A főpénztárnok kérelme.

Papoleczy Ferenc városi főpénztárnok már korábban kérte, hogy a napszamosok heti kifizetése alól a városi főpénztárnokot mentse fel s a kifizetéseket a mérnöki hivatal egyik közege eszközölje. A tanács azonban a kérelmet elutasította, de Papoleczy felebbezett. A törvényhatóság az ügyet a pénzügyi bizottsághoz adta ki.

Lukács Ödön tárgyalannak tartja az egész kérdést, mivel a tisztviselők fizetésrendezése tárgyában kiküldött ad hoc bizottság egy pénztári segédtiszt állás szervezését javasolja s így több munkaerő lesz a városi pénztárban.

Többek hozzászólása után abban állapodtak meg, hogy az ügyet félre teszik addig, míg az ad hoc bizottság előterjesztése felett határoz a törvényhatóság.

Ezután néhány apróbb ügyet tárgyaltak.

Két számgyakornoknak a kért drágasági pótlék megadását javasolják; — néhai Kohlmann Adolf volt rendőrbiztos két árva részére a kért kegydíjat 4 évre megadandónak véleményezi a szakbizottság; özv.

HERBST Arany-, ezüst- ékszer és óra

: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
18—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközölhetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Kása Nándorné részére évi 300 korona kegydíj megszavazását javasolják; — Bartha László nyug. fertőtlenítőnek pedig 120 korona évi kegydíj megszavazását véleményezik.

A kolozsvári diákkongresszus.

Kik lesznek ott a Szent Imre Kör zászlószentelésén?

Hirt adtunk már arról, hogy a kath. egyetemi és főiskolai hallgatók folyó hó 18-án Kolozsváron országos kongresszusra gyűlnek össze, amelyvel kapcsolatban lesz a kolozsvári Egyetemi Szent Imre Egyesület ünnepléses zászlószentelése is.

A zászlószentelési ünnepségek legmagasabb védnöke Károly Ferenc József főherceg Ő cs. és kir. Fensége lesz, akit báró Bebenburgi Karg János altábornagy, kolozsvári hadosztály-parancsnok fog képviselni. — A zászlóanyai méltóságot özv. Mailáth Györgyné vállalta, aki helyett id. báró Wesselényi Miklósné fog megjelenni az ünnepségen. A zászlószentelés fővédnökei és védnökei az egyházi és világi előkelőségek legszámottevőbb tagjai. — Nagyszámu rendezőbizottság, Pál István apátkanonok, esperesplebános, dr Erdélyi László egyetemi tanár és dr Biró Balázs díszelnökökkel és Váczy József elnökkel élükön gondoskodik az ünnepségek fényes és sikeres lefolyásáról.

Az ünnepségek 18-án kezdődnek. Délután fél 5 órakor a kegyesrendiek templomában ünnepléses Veni Sancte lesz, melyet szentbeszéd kíséretében dr Erdélyi László egyetemi tanár tart. A Veni Sancte után a főiskolák küldöttségei és a vendégek átvonulnak az egyetem aulájába, ahol dr Wolkenberg Alajos egyetemi tanár megnyitója és Váczy József elnök üdvözlő beszéde után értekezletet tartanak az egyetemi és főiskolák Szent Imre-köreinek a kiküldöttjei. Előadnak: dr Jantsits Tibor, a budapesti Szent Imre-kör elnöke, Dunka Gerő, a kassai Szent Imre-kör alelnöke, Babócsay Lajos, az egri Szent Imre-kör elnöke, Kovács L. Sándor nagyváradi joghallgató, Márk László, a budapesti Egyetemi Mária-kongregáció prefekusa. Az értekezletet dr Kovács Lajos premontrai kanonok rekeszti be. Utána a New-York szálló éttermében ismerkedési estélyt tartanak.

Vasárnap reggel 8 órakor csendes szentmise keretében a Mátyás király-téri Szent Mihály-templomban gróf Mailáth G. Károly erdélyi püspök felszenteli a zászlót. A szentbeszédet dr Szilágyi Dózsa, nagyváradi premontrai kanonok mondja. Szentmise után az ünneplők kivonulnak a Mátyás-szoborhoz, amelyet Vámosy Pál, a pozsonyi királyi akadémiai Jogászségélyző Egyesület elnöke beszéd kíséretében megkoszoruz. A zászlóavatási ünnepély délelőtt 11 órakor lesz a Szinkörben, gazdag és változatos műsorral. Az ünnepi beszédet dr Glattfelder Gyula csanádi püspök mondja. Délután 2 órakor a New-York-szálló nagytermében közös bankett lesz.

A vendégek 19-én este hagyják el Kolozsvárt.

A kongresszuson a fővárosi katolikus világ ismert alakjai vesznek részt, ott lesz Apponyi Albert gróf, Gieswein Sándor prae-

látus, országgyűlési képviselő, Vass József dr, Izsóf Alajos és még számosan.

Nagyváradról Szilágyi Dózsa premontrai kanonok, főgimnáziumi tanár, dr Kiss Géza jogakadémiai dékán, dr Bochkor Mihály jogakadémiai tanár s a jogakadémiai ifuság képviselőitében öt joghallgató: Sávages Ferenc III., Schweiger László II., Barza Ferenc II., Zsdánszky Kálmán II. és Kovács L. Sándor I. éves joghallgatók. A nagyváradiak közül Szilágyi Dózsa a vasárnapi szentmise alatt szentbeszédet mond, Kovács L. Sándor joghallgató pedig a holnap délutáni értekezleten tart előadást, melyben a főiskolai ifjuság charitatív működéséről fog beszélni.

A kongresszusi és a zászlószentelési ünnepségek minden valószínűség szerint fényes sikerűek lesznek.

Felrobbant léghajó.

Harminc ember halála.

A johannisztáli repülőtéren borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délelőtt: egy léghajó a levegőben fölrobbant.

A L. II. tengerészeti léghajó, amely ugyanabból a típusból való, mint a Helgolandnál szerencsétlenül járt Zeppelin léghajó, délelőtt féltizenegy órakor a johannisztáli repülőtéren, háromszáz méter magasságban, kevésfel fölszállása után fölrobbant. Az egész léghajó egy óriási lángoszlop lett.

A léghajóban katonai bizottság volt Rehnisch korvett-kapitány vezetésével, a L. II. legénysége Frey kapitány vezetésével és a Zeppelin-társaság részéről Blund kapitány Fridrikszhafenből. Összesen harminc ember volt a léghajón, ezek mind meghaltak. A léghajóból egy négyzetméter sem maradt épen.

A segítségül sietők csupán teljesen elszenesedett holttesteket találtak. Két ember élt még a harminc közül, de ezek is meghaltak a segítségül sietők karjaiban.

Egy szemtanu a következőket mondotta a katasztrófáról:

— Láttam, hogy egész reggel dolgoztak a léghajón a repülőtér közepén és ott voltam, mikor a léghajó fölszállott. Én a rudovi csatorna hidja felé indultam.

Hirtelen óriási lángokat láttam a léghajóból előcsapni és néhány másodperc múlva rettenetes robbanást hallottam. A léghajónak a benzintartója felrobbant.

Rettenetes ropogással hullottak a léghajó égő romjai a mezőre, egy udvarház közvetlen közelében. Automobilon azonnal a szerencsétlenség helyére rohantunk. A léghajó rettenetes romhalmaz volt. A benzintartó nagy lánggal égett.

— Megpróbáltuk a romok alól kihuzni a sebesülteket. A hátulsó csónakból nagy fáradsággal ki tudtuk huzni néhány sebesültet az izzó drótokon keresztül.

Egyikük mint az örült kiáltozott a fájdalomtól.

Egy másik sebesült már utolsókat vonaglott s néhány perc múlva meghalt. Egy

alkapitány, akit én huztam ki a romok közül, szintén halott volt. Öt másik embernek a lába teljesen elégett.

Még nehezebb volt a munka az első csónakban. Itt minden segítség lehetetlen volt.

Egyetlen ember élt még, az, aki oly borzasztóan kiáltozott, de már ez is utolsó percét éli.

Tíz évi fegyházra ítélték az apagyilkos fiut.

Julius hó 11-én borzalmas gyilkosság történt a szomszédos Bihar községben, mint arról annak idején részletesen megemlékeztünk. Egy fiatal, alig 21 éves falusi légény az édes apját fejszével agyonütötte. Ifj. Tar János volt a tettes, aki összeveszett az apjával s amikor az apja a veszekedés hevében ráütött, hirtelen felkapta a kezében levő fejszét és teljes erővel az apja fejére sujtott vele.

Véres fővel terült el a földön s a feldőhódott fiu még két fejszeapást mért az apja fejére. Természetesen azonnal meghalt id. Tar János, aki különben már régi idők óta rossz viszonyban élt a fiával, állandó volt köztük a veszekedés. Az apa ugyanis összeférhetlen, iszákos, veszekedő természetü ember volt, aki sohasem hagyott nyugtot a fiának.

A nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága tegnap tárgyalta az ügyet Korn Lajos törvényszéki bíró elnökele alatt. A vádat dr Farkass kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr Medvigy Mihály ügyvéd látta el.

Mindenekelőtt a vádlott fiut hallgatta ki a bíróság.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Mondja el, hogy történt a dolog.

A vádlott az elnök felszólítására előadta, hogy az apja izgága, részeges ember volt, akkor is az apja volt a támadó és csak apja támadására követte el a tettet. Nagyon fel volt ingerülve, ittas is volt, elkeseredésében nem tudta, mit csinál.

Együtt voltak kinn Amerikában az apjával. A közösen szerzett pénzből azután itthon házat vettek meg földet, úgy hogy felerészben az ő tulajdonát, felerészben pedig az apja tulajdonát képezi a birtok. Julius 11-én Nagyváradon voltak és délután mentek hazafelé. Otthon bementek a koresmába, majd a fiu hazajött. Az apja csak később érkezett haza. Veszekedni kezdett, hogy miért hagyta ötegyedül a koresmában. Szóváltás támadt és eközben a fiu követelte az apjától, hogy adja meg a kölesönadott 230 koronáját.

Az apja rátámadt, kikergette a házból.

— Jól van, kimegyek, de ami az enyém, az nem lesz soha a magáé. Kirohant, fejszét kapott, összetörte a kutat. Ekkor jött

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

ki az apja, aki felkapta a kutostort és ráütött. Az ütésre felemelte a fejszét és megölte az apját. Önvédelemből tette.

Tizenhárom tanut hallgatott ki a bíróság, köztük az édes anyját, akik egyértelműen azt vallották, hogy verekedő, iszákos rossz ember volt a meggyilkolt.

Délután került a sor a perbeszédre és az esküdtek verdiktje alapján este fél hétkor hirdette ki az esküdtbíróság ítéletét Korn Lajos elnök.

A bíróság felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondotta ki künösnek ifj. Tar Jánost, és a 92. § alkalmazásával elítélte 10 évi fegyházra.

Az ügyész az enyhítő szakasz alkalmazása miatt semmiségi panaszt jelentett be. A vádlott és védője szintén semmiségi panaszal él az ítélet ellen.

HÍREK

□ □ □

Tájékoztató.

Okt. 19. Kath. Legényegylet házi estélye este 8 órakor.

* **A XII. Országos Katholikus Nagygyűlés** 3 nyilvános ülésén a Vigadó nagytermében a következő szónokok fognak beszédet mondani: megnyitót Zichy János gróf, beszédet: Apponyi Albert gróf, Angyal Pál dr, Glattfelder Gyula dr, Mihályfi Ákos dr, Prohászka Ottokár dr, Rakovszky István, Révész István, Szmrecsányi Lajos érsek, Vass József dr. és főpásztori zárószózatot Csernoch János dr hercegprímás.

Gróf Széchenyi Miklós püspök az egyházmege papságát körlevélileg hívta fel arra, hogy a XII. Országos Katholikus Nagygyűlés előestéjén november 8-án az esti harangszó után fél órán keresztül harangoztasson és nov. 2-án a híveket a szószékről figyelmeztessék a nagygyűlésre, hogy a kik itthon maradtak is, együtt érezzenek a nagygyűlés résztvevőivel.

* **Egyházmegyei hírek.** Fontos János endrői segédlelkész hasonló minőségben Gyulára helyeztetvén, helyébe a megyéspüspök Bánáss László áldozópapot, Mordavszky Józsefet pedig Békéscsabáról segédlelkésznek Bethlentelepre küldötte.

* **Főispáni titkárok előléptetése.** A hivatalos lap tegnapi száma benünket, nagyváradiakat közelebbről érdeklő miniszteriumi előléptetéseket közöl. A belügyminiszter ugyanis dr Bánóczy Kálmán miniszteri segédtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót, a szimpatikus volt főispáni titkárt, miniszteri segédtitkárrá nevezte ki. Ugyancsak előlépett Hlatky Endre főispán volt titkárra, Siket Andor is, akit a belügyminiszter miniszteri segédfogalmazóvá nevezett ki.

* **Megnagyobbítják a nyilvános könyvtárt.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa előterjesztésére az állam ötezer korona segélyt szavazott meg Nagyvárad város nyilvános könyvtárának. Eme előterjesztésre a Muzeumok és Könyvtárak Tanácsát az a körülmény készítette, hogy az ország egyik legkisebb és mégis leglátogato-

tabb nyilvános könyvtára a nagyváradi. A városi tanács tegnap foglalkozott a rendkívüli államsegély ügyével és még pedig azzal a határozattal, hogy az 5000 koronát teljesen a könyvtár kibővítésére fogja fordítani. Ezzel az összeggel vásárolt könyvekkel meg sokasodik a nyilvános könyvtár könyvvállománya.

* **Főpapak tiszteletbeli doktorsága.** A hivatalos lap tegnapi száma jelenti: Ó császári és apostoli királyi Felsője 1913. évi szeptember 30-án Bécsben kelt legfelső elhatározásával, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a budapesti tudományegyetem tanácsa a keresztény vallás szabad gyakorlásának tizenhatszázados évfordulóján, a Nagy Konstantin-jubileum alkalmával Csernoch János dr esztergomi érseket és Magyarország hercegprímását, Szmrecsányi Lajos egri érseket, dr Székelyi gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspököt, Boromisza Tibor szatmári püspököt és Prohászka Ottokár dr székesfehérvári püspököt tiszteletbeli hittudományi doktorokká fölavassa és nekik a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

† Beöthy Ödön.

Mint őszinte részvétellel értesülünk Beöthy Ödön vámoslázi körjegyző, megyebizottsági tag tegnap este kinos szenvedés után meghalt. Az elhunyt életének 49-ik évében volt. A vámoslázi körjegyzőségben egy negyedszázadon át működött. Működése alatt a körjegyzőségben olyan érdemeket szerzett, melyekkel Biharvármegyének egyetlen jegyzője sem dicsékedhetik. Különösen nagyérdemei vannak az elhunytnak a kulturális téren. A három községből álló körjegyzőségben az eddigi román nemzetiségi iskolák helyébe magyar községi iskolákat létesített. Halála mindenkit megdöbentően érintett. Alig egy hete Nagyváradon látták, a társaságokban általános szeretetnek örvendő körjegyzőt és már tegnap este felravatalozva feküdt a biharmegyei közkörház halottas szobájában. Beöthy Ödön legutóbb a margitai küldöttséggel részt vett Makóca a Markovits Manó installációján s nagyon valószínű, hogy ott hült meg. Tulajdonképpen hétfőn reggel lett rosszul, amikor kezelő orvosai tanácsára Nagyváradra hozták. Fráter Imre főorvos az első vizsgálat alkalmával menthetetlennek találta a beteget. Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a közkörházból, honnan az olasz plebánia templomba viszik és onnan gyásztisztelet után az olasz sirkertbe viszik. Az elhunyt felesége, Szilágyi Emma, gyermekei, a Beöthy-, Szilágyi-, Márkus-, Tyll-, Fodor-családok és nagyszámu rokonság gyászolja. A temetésen Biharvármegye küldöttségileg vesz részt, ugyszintén a jegyzői kar is.

* **A kamara értesítései.** Bosznia és Hercegovina országos kormányzósága a Kozaraplaniva erdőterületen kitermelendő jegenye és bükkfa (I. oszt. és II. oszt. haszonfa) értékesítésére pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1913. évi november hó 26. A pályázásra vonatkozó részletes feltételek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók. — A m. kir. folyam és tengerhajózási r.-t. megküldötte kamaránknak a teherárufelvétel megszüntetésének határnapjait az 1913. évben. Az érdekeltek figyelmébe ajánljuk, hogy a szóban levő táblázat a hivatalos idő alatt délelőtt 8 órától 12 óráig bárki által megtekinthető. Nagyvárad, 1913. október hó 16. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr Meskovits József, elnök. Dr Sarkadi Lajos, titkár.

* **Zenéstakarodó a lipcei csata emlékére.** A lipcei csata századik évfordulóját, mint részletesen közöltük, nagy pompával ünnepelte meg a nagyváradi helyőrség. Tegnap este az ünnepély kiegészítéséül zenés takarodó volt. A cs. és kir. 101. gyalogezred és a 4. honvédgyalogezred zenekara vonult végig impozáns fáklyásmenetben a városon. A 101. ezred zenekara a várból indult el és a Nagyvásártér, Zöldfa-utcán, Szent László-téren és Mezey Mihály-utcákon keresztül a honvédlaktanyáig és onnan vissza Mezey Mihály-utcán, Szent László-téren, Pável-, Ór- és Teleky-utcán keresztül a honvédhuszár laktanyáig, vissza Teleky-utcán, Szent László-téren, Kossuth Lajos-utcán és a Nagyvásártéren keresztül a várba vonult. A m. kir. honvédenekar pedig a Markovits pótlaktanyából a Rákóczi-uton, Pray György-utcán, a Káptalan-soron, Schlauch-téren, Rákóczi-uton keresztül a Szaniszló-utca 8. számú házig, innen vissza Széchenyi-téren, Uri-Borz-, Szilágyi Dezső-utcán a Bémer-térig, vissza a Rákóczi-uton a Markovits pótlaktanyáig. A zenekarok utját nagy embertömeg követte. A rend fentartására Vadász József rendőrfelügyelő parancsnoksága alatt egy szakasz rendőr ügyelt fel. A takarodó fél nyoletről 9 óráig tartott.

* **Nyomatványkiállítás.** Holnap d. e. 10 órakor lesz a polgári fiúskola nagytermében a nyomtatványkiállítás megnyitása. A kiállítás ékes bizonyítéka lesz annak, hogy a magyar nyomdaipar az utóbbi években lépést tudott tartani a külfölddel, sőt talán túl is szárnyalta. Látni fogjuk a fővárosi és külföldi nyomdaipar legremekesebb és művészi kivitelű termékeit. A nagyváradi nyomdai vállalatok pedig szintén arra törekedtek, hogy kiállított munkáikkal megbizonyítsák, hogy lépést tudnak tartani a nyomdaipar fejlődésével. A kiállítás anyaga rendkívül ügyesen van összeválogatva és csoportosítva. A legszebb cégekártyák és falragaszok mellett ott vannak művek és körlevelek, nemkülönben a különböző vállalatok által használt üzleti nyomtatványok, továbbá litografiai és könyvkötőipari munkák. De nemcsak kész munkák, hanem a nyomdaipar néhány modern találmánya is be lesz mutatva, mint pl a *stereotipia*, a *szedőgép* által előállított szedések és *rotációs gépek* nél használt lemezek. Az itt felsoroltakból következtethetjük, hogy az érdeklődő közönségnek a felejthetetlenül tanulságos élvezetben lesz része. A kiállítás napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Kun Kornél (Budapest) előadása a nyomdaiparról. 3. A szakkör levélfejpályázat eredményének kihirdetése. 4. A kiállítás megtekintése. A kiállítás d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 3-6-ig tekinthető meg. Belépő díj nincs.

* **A tüdőbetegek szanatóriumának építése.** A nagyváradi tüdővész ellen védekező egyesület szanatórium építő bizottsága és választmánya teljes ülést tartott a városbázán. Fetser Antal fsz. püspök elnöklete alatt jelen voltak: dr Vueskies Gyula, Smetka L. Ödön, Medvigy Gábor, Bordé Ferenc, dr Gerő Sándor, dr Mayer László, dr Bartha János, Schvarcz Antal, dr Thury Endre, Pallay Lajos, Sulyok István, Kiss Dávid, May Sándor stb. Fetser Antal elnök bejelentette, hogy a szanatórium építése gyorsan halad, már csak belül van dolog. Most csinálják a központi fűtést. Sztarill Ferenc vállalkozó részére a visszatartott 10 százalékból 5 százalékot kiadnak. — Megbízták az elnököt, hogy a szanatóriummal szomszédos telket 2000 koronáért vegye

meg. — A város által adott 60000 korona hozzájárulás ellenében kikötött feltételek betartásának biztosítására szükséges telekkönyvezés ügyével az egyesületi főügyészt bízták meg, hogy a városi főügyésszel járjon el. — Megkeresik Nagyvárad városát, hogy a villamos világítás felszerelését lehetőleg ingyen teljesítse a szanatórium épületében. Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

*** Pályázat irodaszerek szállítására.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöksége, a kerületéhez tartozó bíróságok részére, az 1914. évi január hó 1-től 1916 évi december hó 31-ig terjedő időben szükséges irodai szerek és anyagok szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1913 november hó 14. A pályázat részletes feltételei a nevezett kir. tábla segédhivatali főigazgatójánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1913. okt. hó 11. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara. Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

*** Felrobbant forrasztólámpa.** Moskovits Mór és fia szesz- és élesztőgyárában tegnap robbanás történt, amelynek két súlyos sebesültje van. A gyár udvarában van a lakatosműhely, ahol két munkás egy gőzt elvezető cső összeforrasztásával foglalkozott. A forrasztást a rendes, erre a célra szolgáló benzinlámpával végezte a két munkás. Negyedóra munka után történt a robbanás. A lámpa átizzott és a magashőtől explodált a benne lévő benzin. A vasdarabok ezerfelé repültek a műhelyben és az egyik munkást, *Lustyák Imrét*, valamint az ott foglalatostkodó *Leiner Lajos* főgépészt sebesítették meg. A mentők a két eszméletlen embert beszállították a közkórházba, a rendőrség pedig azonnal vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség. Megállapították, hogy senkit sem terhelhet felelősség, mert a benzinlámpa által fejlesztett hő következtében robbant fel.

*** A kolera Aradon.** Czudar József aradi vasuti fűtőből a bakteriológiai vizsgálat megállapította a kolerát. Arad város rendőrfőkapitánya átirt az aradi államvasuti fűtőház főnökségéhez, hogy azokat a vasutasokat, akik a szolnoki vasuti telepről Aradra hazajönnek, ne engedje be a városba, mert a betegséget terjesztik. Kétségtelenül megállapították, hogy a kolerát Aradra a szolnoki vasuti telepről hurcolták be.

*** A Tanagra — leszállított helyárák mellett.** A közönség minden rétegének az érdeklődését ki akarja elégíteni a *Vigadó mozgó-színház igazgatósága*, amikor a párisi Tanagra színház előadásaira mérsékelt helyárákat rendez. A délután 5 és 7 óras előadásokon érvényesek a leszállított helyárák, este 9 órakor pedig a felemelt árak. A világ nyolcadik csodája már csak két napig lesz látható. Nézzé meg mindenki a kedves szenzációt. A leszállított helyárák 60, 80 fillér és 1 korona.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

*** A pletyka miatt.** Tegnap este 10 órakor a hadapródiskolában a kantinos eselédje, *Kempian Irén*, zsirosszódát ivott. A mentők beszállították a közkórházba. Sérülése nem súlyos és 8 nap múlva már el is hagyhatja a kórházat. Az elkeseredett leány ezt mondja, hogy a róla keringő pletykák miatt követett el öngyilkosságot.

*** A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncitanárnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, amely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az ideai táncitanítási kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórát lehet csak leekétni a nap bármely szakában.

x Zombor Sándor sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyben készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x Meghódította a hölgyeket Mlle JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x Este van, este van, kiki nyugalmában kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lőről és egyéb játékról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból.**

x A városi kútháznál, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindenemű kézimunka anyagok. Csödből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 fillértől. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galériák 20 fillértől, 30000 méter arctátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczi-ut 18.

x Tekintettel a rossz pénzvisszonyokra leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. osipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x Két jogász sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagő-kapu mellett.

x Vörösbör! Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézdes *csemegezőllő*; kitűnő peesnye és *pezsgőborok*; *kőhánnyi* maláta és szalon *sörök*, **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

Uri fehérnemű, «FOWNES» keztü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x Iskola idényre torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefonszám 1359.

x Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina Mátyás* karmester vezetése alatt egy elsőrangú erősből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit, Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdeté este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér *Kurina Mátyás* karmester.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, tüzeti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x Értesítés. Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x Érdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x Szőlős-utca 12. sz. házban több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x FELHÍVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Egy jó házból való fiu tanulóul

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Legszebb és legolcsóbb zománcablák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszabásza)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésű kelmék és hozzávalók. Elsőrendű kivitel. Szolid árak! Szolid árak!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Bent az erdőn.

Vasárnap délután: Aranyeső; este: Támlásszék 10. (Énekes bohózat. Eredeti bemutató.)

Támlásszék 10. Nap-nap mellett még egyre serényen folynak a próbák a színház legközelebbi slágerjének, a Támlásszék 10. bemutatójára. A Támlásszék 10. leghatásosabb számának az a ródlí tánc ígérkezik, amelyet Szentgyörgyi Mártha és Gróf László lejtének.

Aranyeső. Hirül adtuk már, hogy vasárnap délután viszontlátja a közönség azt a kedves zenéjű operettet, amelynek unéili-smunciliját már az idén is oly sok rokonszenvvel énekelte a publikum. A délutáni színházi közönségnek most lesz először alkalma Jolán kitűnő szerepében Kállay Jolánt láthatni, míg az amerikai milliomos leányt Kerényi Irén játssza.

REPORTÁR

A holnapi football mérkőzések.

A DTE—NAC holnapi bajnoki mérkőzése élénken foglalkoztatja a kerület sportközönségét. A debreceni csapat holnap, vasárnap érkezik át teljes összeállításban. A NAC csapata a szokott összeállításban fog szerepelni, egyedül a centerhalf posztja szenved változást, amennyiben Nyul Ferinek a csapat népszerű centerhalfjának igazolási ügye körül utólag komplikáció merült fel, s amíg ez tisztázást nyer, nem vehet részt a bajnoki mérkőzésen. Helyét Rédiger fogja elfoglalni, akinek elsőrendű centerhalf játékát a közönség az elmúlt nyáron megismerte és élvezte mikor, mint a Marosvásárhelyi SE itt járt vendég csapatában centerhalfot játszott a NSE csapata ellen s épen az ő nagyszerű játékának köszönhető, hogy a marosvásárhelyiek győzelmet arattak. A mérkőzést egy III. foku fővárosi szöv. bíró fogja vezetni, akit a központ küld ki. A mérkőzés délután fél 3 órakor kezdődik. A helyárok rendesek, de a szabadjegyek nem érvényesek. A NAC tagjai a szokásos club kedvezményt élvezik, amennyiben tagdíjjal hátralékban nincsenek.

IRODÁLOM

„A Kath. Hitterjesztés Lapja”

ez évi 8-ik októberi füzeté a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom: Egy évi apostolkodás Japánban — A maharokról. — Beninpart missiója — Natalban. — Az igorottok földjén. — Missiói mozgalmak hazánkban és a külföldön. — Kegyes adományok.

Képek: Fülöp szigetek; Kápolna és a hithirdetők lakása Baucoban. — Fülöp szigetek: Igorott falu utcája. — Beninpart: Keresztény nő gyermekeivel. — Nyugat-Afrika: Terrien püspök, Beninpart apostoli vikarius. — Benin: Chausse apostoli vikarius. — Benin: Ray püspök apostoli vikarius. — Natal: Kaffer mészégető kemence. — Natal: Különös alakú sziklák.

A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető „A Kath. Hitterjesztés Lapja” kiadóhivatalában. Nagyvárad, Ujvárosi plebánia.

Törvénytervezet a sajtójogról és az újságírókamarákról.

Dr Papp János, a Nagyvárad felelős szerkesztője továbból figyelemreméltó munka hagyta el a sajtót, amely most a sajtótörvény szövegében levő reformja idején különösen aktuális. A szerző abból indul ki, hogy a sajtószabadság megszorítására nincs szükség, a sajtó kinövései anélkül is eltávolíthatók. Ilyen irányban készült törvénytervezetet, amely erős gyakorlati érzékkel igyekszik pótolni az 1848 : XVIII. t.-c. hiányait s ugyancsak kiválóan gyakorlati módot ajánl a újságírókamara eszméjének megvalósítására, amittől egyedül reméli a napisajtónak az álhirlapíróktól való megszabadulását és színvonalának emelkedését. A munka megrendelhető a szerzőnél (a Nagyvárad szerkesztőségében.) Ára: 1 kornna.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Rágalmazási följelentés Ertsey ellen.

A várpalotai birtokvásár botránya idején Ertsey Péter volt képviselő zsarolás kísérlete miatt följelentést tett Polgár Gyula ügynök ellen. A budapesti királyi ügyészség most foglalkozott az ügygel és Polgár ellen megszüntette az eljárást.

A mikor a várpalotai botrány kipattant, Ertsey vissza akarta szerezni az előbb átadott proviziós levelet és egy ügyvéd útján el is vette azt Polgártól, ki azonban előbb lefénnyképeztette azt. Polgár kérte a provizió őt megillető részletét, mire Ertsey zsarolás miatt följelentést tett Polgár ellen.

A rendőrségen elvették tőle a proviziós levél másolatát, a budapesti ügyészség azonban megszüntető határozatot hozott. Ertsey beadványt intézett az ügyészséghez, melyben kijelenti, hogy megnyugszik a megszüntető végzésben, Polgár Gyula viszont

hatóság előtti rágalmasért tett följelentést Ertsey ellen, mert alaptalanul vádolta meg zsarolással.

TANÜGY

Magánvizsgálatok a községi polgári fiúiskolában december végén tartatnak. Vizsgálati engedélyért a biharmegyei kir. tanfelügyelőséghez intézett kérvények november hó 1-ig nyújtandók be alulírott igazgatónál. A kérvény mellékletei: 1. iskolai bizonyítvány, 2. születési bizonyítvány, 3. községi bizonyítvány arról, hogy a jelentkező a legutóbbi iskolai bizonyítványának szerzése óta hol lakott és mivel foglalkozott. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium 104310-913. számú rendelete értelmében Nagyváradon csak azok a magántanulók vizsgázhatnak, akik Nagyváradon, vagy a központi, élesdi, érmihályfalvi, margitai, székelyhidi, szalárdi és a magyarcsékei járások területén laknak. Feliczides Lajos, igazgató.

TÁVIRÁTOK

Változások a diplomáciai karban.

Budapest, okt. 17.

Bécsből jelentik, hogy Flotov Lajost, a berlini osztrák-magyar nagykövetség követségi tanácsosát Bécsbe rendelték, a hol a külügyminiszteriumban a keleti ügyek előadója lesz. Helyébe a berlini követséghez Haymerte bukaresti követségi tanácsost nevezte ki a király.

Sikkasztó kórházi gondnok.

Szeged, okt. 18.

(Saját tud.) Soltész István belügyminiszteri osztálytanácsos egy bizottság élén vizsgálatot tartott a szegedi kórházban, ahol kiderült, hogy Tóbiás Mihály a raktárakból 10,000 korona értéket sikkasztott el. A betegetől elvonta a rendes, előírt ételmezt. Azonnal felfüggesztették és megindult ellene a bünygyi eljárás.

Kifosztott orosz herceg.

Páris, okt. 17.

Tegnap este betörők hatoltak Urussow herceg itteni lakásába és temérdek ékszert, készpénzt vittek magukkal. A herceg nem volt odahaza és cselédségének is kimenőt adott. Egyelőre még csak annyit lehetett megállapítani, hogy 40,000 franknyi készpénz és értékpapír hiányzik.

Orosz tisztek mint pincérek.

Przemysl, okt. 17.

A rendőrség letartóztatta egy itteni nagyon látogatott vendéglő fizetőpincéret és öcsését, a ki szintén ebben a vendéglőben volt pin-

cér. Kiderült, hogy a fizetőpincér orosz vezérkari százados, öcsése pedig orosz hadnagy. Mind a ketten kölcsönöket adtak az osztrák tiszteknek, a kik a vendéglőben mindennaposak voltak és ilyen uton akartak megszerezni katonai titkokat.

Pallavicini a királynál.

Bécs, okt. 17.

Pallavicini őrgróf konstantinápolyi nagykövetségünk tegnap megkezdte két hónapi szabadságát. A nagykövet Bécsbe ment és tegnap hosszabb beszélgetést folytatott Berchold külügyminiszterrel. Pallavicini néhány nap múlva kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Wied herceg albán fejedelem.

Bukarest, okt. 17.

A félhivatalos Adeverul közli, hogy Wied herceg proklamálása Albánia uralkodójává befejezett dolog és legközelebb be fog következni. A román király is támogatja Wied Vilmos herceg jelöltségét.

Szociálisták nagygyűlése.

Budapest, okt. 17.

(Saját tud.) A szociáldemokrata-párt most vasárnap, hétfőn és kedden tartja nagygyűlését, melyen szóba kerül a tömegsztrájk kérdése is.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.38
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.24
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.78
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.52
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.37

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	623.—
4 ^o /o-os koronajáradék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	689.50
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	—	276.—
Magyar bank	—	542.—
Keresk. bank	—	3722.—
Rimamurányi	—	681.50
Salgótarjáni kőszén	—	746.50
M. Ált. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	—	633.50
Városi villamos	—	385.50
Adria	—	577.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

A Párisi Tanagra színház

(a világ nyolcadik csodája)

a „Vigadó

mozgósínház“ helyiségeiben

teljes művésztársulatával

Ma

Szereplő művészek:

szombaton

október 18-án

tartja

vendégjátékát.

Csak pár napig

Naponta 3 előadás
d. u. 5, este 7 és 9-kor.

Helyárak: Zsöllye 2, Tálásszék 1.50, Zártszék 1 korona.

Jegyek előre megválthatók d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától a Vigadó mozgó-színház jegypénztáránál és a Boros katonai és csendőrségi felszerelési üzletben (Kertutca 1. szám) és a tőzsdékben.

Mindenkinek!

A „Párisi Tanagra Színház“
Művészi! Szolid! Csodás!

Gilberte Colnon, francia énekesnő,
Lakos Vilma, magyar szubrett-énekesnő,
Bihary Nelly, táncos-szubrett,
Margo Renaud, hegedű-művésznő,
Gönczy Margit, magyar énekesnő,
Erna Pop, román tánc-szubrett,
Zolnay Ida, magyar tánc-szubrett,
Edith Southey, angol táncosnő,
Krémer Jenő, színművész.
Iványi Antal, énekes,
Szánthó Rezső, tánc-komikus,
Karnagy: Fekete Andor.

Lloyd-Kávéház

te'jesen ujonnan átalakítva
a napokban megnyilik.

**Figyelmes, pontos
kiszolgálás.**

A n. érdemü közönség szives
pártfogását kéri tisztelettel

Freifeld Mór

a Lloyd-Kávéház tulajdonosa.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termé-
sü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **A bonensek naponta
felvételnek.**

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.**

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbevétele

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmantus
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszölt és vasbetétes, vala-
mint portlandcement csöveket, kút-
gyűrűket stb.

**Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.**

Elvállal:

Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerü építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Zálogkölcsonöket

arany és ezüstműekre, ék-
szerekre kulánsan folyósít a

**„Biharmegyei Takarékpénztár
Zálogintézete“**

Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Pénztári órák:

délelőtt 8-12. délután 2-5.

Telefon 148. sz. Telefon 148. sz.

19968-1913. Tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint tkv.
hatóság közhirrre teszi, hogy Roszler Gottfried
végrehajtónak Izsák Dávid végrehajtást szen-
vedő elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad
kir. törvényszék, mint tkvi hatóság területén
levő I. a nvárad 2101 sz. betétben A I. 1.
2 sor 4219/1. és 4224 hrzisz a. felvett Vá-
rad Csillagvároson lévő udvar és gazdasági
épületekből és 12 népsors számú házból álló
jóságtest továbbá csatlakozottak kimondott
Dénes B. Béla cég érdekében 87 kor. 60 fillér
tőke s jár. végrehajtást szenvedő $\frac{1}{16}$ részben
illető hányadára 262 korona 50 fillér kikiáltási
árban, II. a nagyvárad 2161 sz. betétben A I.
sor. 4229 hrzisz a. felvett, Várad Csillag-
városon lévő 14 és 25 népsors számú házból
álló jóságtestnek végrehajtást szenvedő $\frac{1}{16}$
részben illető hányadára 840 korona kikiáltási
árban.

III. u. o. betétben A 2 sor 4230 hrzisz a.
felvett, Várad Csillagvároson lévő 15 népsor-
számú házról a jóságtestnek végrehajtást szen-
vedőt $\frac{1}{16}$ részben illető hányadára 516 ko-
rona 25 fillér kikiáltási árban a végrehajtási
árverést elrendelte annak foganatosítására há-
tárnapul az 1913 évi december hó 10 napjá-
nak d. e. 9 óráját a nagyvárad kir. törvény-
szék árverelő helyiségében Nagyvárad tszéki.
palota kintüzi. Az árverésre kitett ingatlanok
azonban ezen kikiáltási árak $\frac{1}{2}$ részén alul
nem fognak eladatni, és ha ez az összeg mint
vételár meg nem ígértetik, az árverés mint si-
kertelen a kiküldött által felfog függesztetni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiki-
áltás árának, 20%-át készpénzben, avagy óva-
dekképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék,
mint tkvi hatóságnál és Nagyvárad város rend-
örkapitányi hivatalnál tekinthetők meg.

Nagyvárad, 1913 évi okt. hó 2-ik napján.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság.

Gyenge, s. k.
kir. tszéki bír.

A kiadmány hitelüti

Moldoványi,
telekkönyvvezető.

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vecek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Tüzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbáncu különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Két középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulóknak

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalui és gyászruhák **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Biharvármegye központi járás főszolgabírójától.

780—1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett közröztarjani segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi fizetés, valamint szabad lakás.

Felbivom a pályázni óhajtókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám ez évi október hó 25. napjáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitüzése iránt későbbben fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1913 szeptember hó 27.

Nagy Márton,
főszolgabíró.

Merza Kálmán

sziigyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 8 pár csikos zokni 1 kor., 8 pár női harisnya 1 kor., 8 pár gyerek zokni finom 1 kor., 8 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, piperezsappan, kozmetical, arc- és kézapolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a cosmeticába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

szabadalmazott
folyton égő
Meteor
Kályhák

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhöz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.